

Những ca khúc của cố nhạc sỹ tài hoa Trịnh Công Sơn đều mang thông điệp của hy vọng

09:58 06/04/2026

“Đối với tôi, nhạc sỹ Trịnh Công Sơn không bao giờ mất, chưa bao giờ mất. Nếu mình thắp một nén hương, không phải là để tiếc thương, mà để thắp sáng ý thức là Trịnh Công Sơn đang còn đó với mình và mình có thể mang Trịnh Công Sơn đi vào tương lai, để Trịnh Công Sơn có thể tiếp tục sứ mạng của mình, sứ mạng chuyên chở thông điệp của thương yêu và thông điệp của hy vọng”, Thiền sư Thích Nhất Hạnh chia sẻ.

Cố nhạc sỹ Trịnh Công Sơn qua nét cọ của Họa sỹ Vũ Dương – TP. Đà Nẵng

Thông điệp của hy vọng trong ca khúc nhạc Trịnh Công Sơn

Dù đề cập đến bất cứ điều gì trong cuộc sống, Trịnh Công Sơn cũng chỉ chọn một người để nói, đó là người tình. Kể cả cái chết, mọi bài hát của Trịnh Công Sơn đều là tình ca, với giai điệu dịu dàng, thành thật ca từ đầy ma lực đến kỳ lạ.

Nghe nhiều và nghe đi, nghe lại nhạc của Trịnh Công Sơn, có thể thấy hầu hết các ca khúc đều mang theo thông điệp đó là niềm hy vọng như: “Tôi ơi! Đừng tuyệt vọng” Đừng tuyệt vọng tôi ơi đừng tuyệt vọng/Lá mùa thu rơi rụng giữa mùa đông/Đừng tuyệt vọng em ơi đừng tuyệt vọng/Em là tôi và tôi cũng là em, hay đoạn: Tôi là ai mà còn khi giấu lệ/Tôi là ai mà còn trần gian thế/Tôi là ai là ai là ai mà yêu quá đời này...

Ca khúc “Tiến thoái lưỡng nan” cũng vậy: Tiến thoái lưỡng nan/Đi về lặn đận/Tình đôi ngập ngừng/Tiến thoái lưỡng nan/Mây bay khắp xứ/Chân mờ cõi xa/Vàng phai nhè nhẹ/Chiều hôm cửa nhà...Tiến thoái lưỡng nan/Đi về lặn đận/Ngày nay lặn đận/Là giọt hư không...Hay ca khúc “Như một lời chia tay” có đoạn: Những hẹn hò từ nay khép lại/Thân nhẹ nhàng như mây/Chút nắng vàng giờ đây cũng vội/Khép lại từng đêm vui/... Muốn một lần tạ ơn với đời/Chút mặn nồng cho tôi/Có những lần nằm nghe tiếng cười/Nhưng chỉ là mơ thôi...

Nhạc sĩ Trịnh Công Sơn và ca sĩ Khánh Ly

Ca khúc “Một cõi đi về”: Bao nhiêu năm rồi còn mãi ra đi/Đi đâu loanh quanh cho đời mỗi mết/Trên hai vai ta đôi vầng nhật nguyệt/Rọi suốt trăm năm một

cõi đi về... hay đoạn: Trong khi ta về lại nhớ ta đi/Đi lên non cao đi về biển rộng/Đôi tay nhân gian chưa từng độ lượng/Ngọn gió hoang vu thổi buốt xuân thì/Hôm nay ta say ôm đời ngủ muộn/Để sớm mai đây lại tiếc xuân thì.

Ca khúc nổi bật nhất trong sự nghiệp sáng tác của Trịnh Công Sơn, được sáng tác vào khoảng năm 1974 nhưng chỉ thực sự được công bố rộng rãi vào năm 1980. Ca khúc nhanh chóng trở thành biểu tượng của dòng nhạc trữ tình Việt Nam, chạm đến trái tim hàng triệu khán giả qua những giai điệu da diết và ca từ sâu lắng. Với thông điệp triết lý về hành trình cuộc đời, sự luân hồi giữa đi và về, tác phẩm này không chỉ là một ca khúc mà còn như một bài thơ nhạc, khơi dậy những trăn trở tồn tại sâu thẳm trong lòng người nghe.

Sự nổi tiếng của ca khúc “Một cõi đi về” lan tỏa mạnh mẽ qua giọng hát của các nghệ sĩ hàng đầu như: Khánh Ly, Tuấn Ngọc... Tác phẩm được yêu thích nhờ giai điệu đơn giản nhưng giàu sức gợi, kết hợp hài hòa với lời ca mang chiều sâu tâm linh, khiến nó thường xuyên xuất hiện trong các buổi hòa nhạc tưởng nhớ Trịnh Công Sơn, cũng như các chương trình âm nhạc lớn và nhạc phật giáo.

Tầm ảnh hưởng của bài hát vượt ra ngoài biên giới âm nhạc, trở thành nguồn cảm hứng cho các bài phân tích triết học, thiền định và văn học. Nhiều thế hệ khán giả tìm thấy sự đồng cảm qua những hình ảnh ẩn dụ: Như đôi vầng nhật nguyệt/trên vai hay mây che trên đầu.. phản ánh nỗi mỏi mệt của kiếp người lang thang. Đến nay, “Một cõi đi về” vẫn là ca khúc được nhiều người yêu âm nhạc thích nhất, chứng tỏ sức sống bất diệt trong lòng công chúng yêu nhạc Việt.

Nhạc sỹ Trịnh Công Sơn từng nói: “Hãy đi đến tận cùng của niềm tuyệt vọng, để thấy tuyệt vọng cũng đẹp như những bông hoa”...

Lần cuối cùng nhạc sỹ Trịnh Công Sơn dành cho báo chí

Vào năm 2000, tôi công tác tại Báo Nhà báo & Công luận - Văn phòng đại diện miền Trung & Tây Nguyên, đóng tại TP. Đà Nẵng, được Tổng biên tập thời bấy giờ là chị Nguyễn Thị Vân Anh điều vào củng cố và xây dựng lại văn phòng của báo tại TP. Hồ Chí Minh trong thời gian 3 tháng.

Bức tranh chưa từng công bố của nhạc sỹ Trịnh Công Sơn.

Tôi còn nhớ như in, hôm đó chừng 10 giờ sáng mùa hè, tiết trời tại Sài Gòn nóng như đổ lửa, đang ngồi với một số anh em báo chí, thì nhận một cuộc điện thoại của Nhà báo Xuân Thu, Đài truyền hình Việt Nam tại Thừa Thiên Huế thông tin, nghe nói nhạc sỹ Trịnh Công Sơn đang bạo bệnh, nên lãnh đạo Đài cử Nhà báo Xuân Hiếu và một phóng viên quay phim đi theo, vậy nhờ anh liên hệ hoàn thành cuộc phỏng vấn, để làm tư liệu.

Nghe xong, tôi trao đổi với các anh em báo chí, họ cho ngay số điện thoại bàn nhà nhạc sỹ ở đường Phạm Ngọc Thạch. Nhưng khi gọi đến thì được một người quản lý bắt máy trả lời: “Anh Sơn sức khỏe không tốt lắm, nên không tiếp ai cả gần 2 tháng nay, anh cảm thông”, rồi cúp máy. Tôi nói lại nội dung cuộc điện thoại cho anh em báo chí, họ nói anh nên gọi cho nhà văn Hoàng Phủ Ngọc Phan (tức Hoàng Thiếu Phủ - Tuổi trẻ cười) nhờ, có lẽ là được, vì anh ấy rất thân với cô ca sỹ Trịnh Vĩnh Trinh (em ruột nhạc sỹ). Sau đó, tôi gọi ngay cho Nhà văn Hoàng Phủ, ông nói để gọi cho Trịnh Vĩnh Trinh, kết quả thế nào sẽ báo lại.

Gần 10 phút trôi qua không thấy tín hiệu gì từ phía nhà văn, anh em ngồi lo nghĩ...Lúc đó Nhà báo Xuân Hiếu, Phòng Văn nghệ của Đài nói với tôi, cú ni vào đây mà không hoàn thành phỏng vấn, thì về nghe sếp la ngay. Rất may, nhà văn Hoàng Phủ gọi lại với giọng gấp gáp: “Được rồi, được rồi... chiều nay lúc 1 giờ 30, nhưng chỉ phỏng vấn trong vòng 30 phút thôi nhé! Xong cuộc điện thoại, Nhà báo Xuân Hiếu rút máy gọi ngay cho Đài Truyền hình TP. HCM nhờ trợ giúp phương tiện.

Ca sỹ Trịnh Vĩnh Trinh (áo đen) và Trịnh Hoàng Diệu - em ruột của cố nhạc sỹ Trịnh Công Sơn, tác giả (áo trắng) tại phòng triển lãm tranh Trịnh Công Sơn Festival Huế 2016. Ảnh: Lê Khắc Niên

Nhà thơ Nguyễn Duy đến từ TP. HCM và các văn nghệ sỹ bình luận tranh về cố nhạc sỹ Trịnh Công Sơn tại Festival Huế 2016. Ảnh: Lê Khắc Niên

Sau nhiều năm gặp lại ca sỹ Trịnh Vĩnh Trinh, tại phòng triển lãm tranh Trịnh Công Sơn Festival Huế 2016, Vĩnh Trinh nhắc lại cuộc phỏng vấn. Ca sỹ cho biết: “Hôm đó anh Sơn cố gắng đó anh, sau đó anh trở bệnh nặng hơn, nhưng nghe anh em từ Huế lặn lội vào là anh đồng ý ngay, trước đó có đơn vị xin gặp đăng ký phỏng vấn nhưng đều bị từ chối”.

Tác giả và nhạc sỹ Trịnh công Sơn tại nhà riêng (Ảnh: Huỳnh Trí Dũng/Báo Pháp luật TP. HCM).

Cuộc phỏng vấn đặc biệt và nhớ mãi...

Cuộc phỏng vấn chiều đó, ngoài Đài Truyền hình TP. HCM và Thừa Thiên Huế còn có các báo như: Báo Nhà báo & Công luận, Pháp luật TP. HCM.

Đúng giờ như đã hẹn, chúng tôi có mặt trước cổng nhà nhạc sỹ thì đã thấy một chiếc xe chuyên dụng của Đài Truyền hình TP. HCM (loại xe hay dùng truyền hình trực tiếp) có cả hệ thống máy điện tự phát, vì thời ấy tại đây hay bị mất điện đột xuất.

Cuộc phỏng vấn diễn ra tại phòng khách ở tầng 2, trước hết ưu tiên dành cho Đài Truyền hình. Nhiều câu hỏi hay đặt ra và nhạc sỹ tài hoa vui vẻ đáp trong thái độ tự nhiên không e dè, ngần ngại...Gần cuối, nhà Đài có đề nghị nhạc sỹ cầm đàn hát một đoạn nhạc do chính nhạc sỹ sáng tác, thì người quản lý cản lại và không đồng ý (vì lý do sức khỏe). Lúc này đã gần hết thời lượng phỏng vấn, nhạc sỹ Trịnh Công Sơn hỏi chúng tôi, các báo có hỏi gì nữa không? Chúng tôi cũng vội vàng hỏi thêm một số câu hỏi ngắn gọn mà nhà Đài chưa hỏi. Đồng hồ

đã điểm 2 giờ và thời lượng đã hết, chúng tôi tạm khép lại và chào nhạc sỹ ra về. Không ngờ, đây là lần chào và gặp nhạc sỹ cuối cùng...

***Cố nhạc sỹ Trịnh Công Sơn được Google vinh danh**

0h ngày 28/2/2019, nhiều người bất ngờ khi hình ảnh cố nhạc sỹ Trịnh Công Sơn ôm đàn guitar xuất hiện dưới hình thức biểu tượng Doodles trong hệ thống Google Việt Nam.

Được biết, nhân kỷ niệm ngày sinh của cố nhạc sỹ tài hoa, trang tìm kiếm thông tin toàn cầu đã sử dụng hình ảnh của Trịnh Công Sơn để vinh danh những cống hiến của ông cho âm nhạc.

Hình ảnh Trịnh Công Sơn trên trang chủ Google tiếng Việt.

Một điều đặc biệt, cố nhạc sỹ Trịnh Công Sơn là người Việt Nam đầu tiên được Google vinh danh bằng biểu tượng Doodles. Doodles là biểu tượng thay thế tạm thời cho dòng chữ Google với 4 màu quen thuộc trên trang chủ nhằm chào mừng các ngày lễ, sự kiện, thành tựu và con người.

Trịnh Công Sơn sinh ngày 28/2/1939, là một nhạc sỹ - cây đại thụ của nền tân nhạc Việt Nam với hơn 600 tác phẩm được ông sáng tác lúc sinh thời. Âm nhạc của Trịnh Công Sơn đa số nói về tình yêu và thân phận con người, tập trung vào sự mơ hồ, mộng tưởng đúng như lời ông từng chia sẻ: “Tôi chỉ là 1 tên hát rong đi qua miền đất này để hát lên những linh cảm của mình về những giấc mơ đời hư ảo...”.

Có thể nói, âm nhạc của cố nhạc sỹ Trịnh Công Sơn đi cùng năm tháng, là một phần ký ức của nhiều thế hệ người Việt Nam. Không ít ca sỹ đã thể hiện những ca khúc của ông như: Thái Thanh, Tuấn Ngọc, Ngọc Lan, Quang Dũng... nhưng thành công nhất phải kể đến danh ca Khánh Ly và diva Hồng Nhung.

Những tác phẩm nổi tiếng của cố nhạc sĩ như: Nối vòng tay lớn, Huế - Sài Gòn - Hà Nội, Cát bụi, Ca dao mẹ, Biển nhớ, Chiều một mình qua phố, Em còn nhớ hay em đã quên, Hoa vàng mấy độ...

Nhạc sĩ Trịnh Công Sơn qua đời lúc 12h45 ngày 1/4/2001, để lại niềm tiếc thương vô hạn cho khán giả. Những năm cuối đời, dù phải chống chọi với bệnh tật nhưng nhạc sĩ Trịnh Công Sơn vẫn sáng tác nhiều ca khúc mới.

Hoàng Hữu Quyết